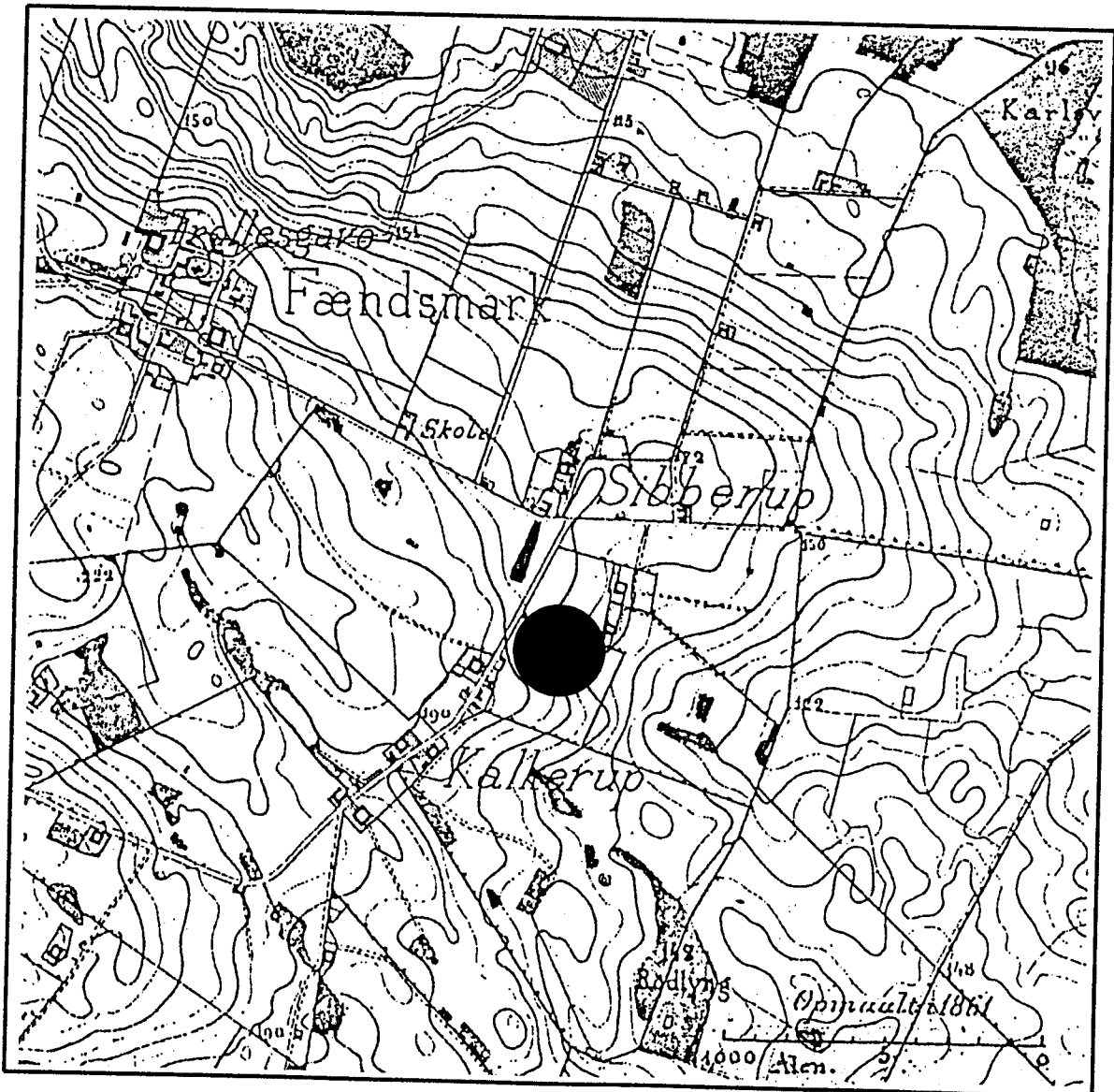

KALKERUP

ARKÆOLOGISK UNDERSØGELSE
NÆM 1994:108

NÆSTVED MUSEUM

NÆM 1994:108, Kalkerup

Beretning vedrørende udgravning af
kulturlag fra vikingetid.

Matr. 23a Kalkerup By, Fensmark sogn,
Tybjerg herred, Præstø amt.

Sted nr. 05.07.03

4 cm kort: 1512 IV SV

Indholdsfortegnelse:

Resumé	s. 2
Undersøgelsens baggrund	s. 2
Topografi	s. 2
Målesystem	s. 2
Metode og forløb	s. 3
Anlægsbeskrivelse	s. 4
Fundliste	s. 4
Fotoliste	s. 5
Tegningsliste	s. 5
Nivellementsliste	s. 5

Resumé:

Forud for etablering af telekabelanlæg mellem Fensmark og Toksværd v./KTAS foretog Næstved Museum rekognoscering på hele strækningen (jf. **NÆM 1994:101**). Herved blev der nær en lille lavning, på østsiden af et mindre højedrag nord for Kalkerup iagttaget et område med mange ildskørnede sten. Ved den efterfølgende prøvegravning på lokaliteten den 13. maj 1994 fremkom der over en strækning på ca. 15 meter i søgegrøften et omkring 30 cm tykt kulturlag (AC) indeholdende dyreknogler og mellemslavisk keramik (fra perioden 800–1000). Regulær udgravning af de dele af kulturlaget, som ville berøres af anlægsarbejdet, blev foretaget i dagene 16.–19. maj 1994. Udgravningsleder var Anne Bloch Jørgensen, ansvarlig leder var museumsleder Palle Birk Hansen. KTAS bevilgede midlerne til undersøgelsen.

Undersøgelsens baggrund:

Undersøgelsen blev foretaget forud for etablering af telekabelanlæg mellem Fensmark og Toksværd v./KTAS. Forinden havde Næstved Museum foretaget rekognoscering på traceet (jf. **NÆM 1994:101**). Ved rekognosceringen blev der nordøst for Kalkerup iagttaget et område med mange ildskørnede sten. Ved den efterfølgende prøvegravning på lokaliteten den 13. maj 1994 fremkom der over en strækning på ca. 15 meter i søgegrøften et omkring 30 cm tykt kulturlag.

Topografi:

Lokaliteten er beliggende lidt nordøst for Kalkerup, nær en lille lavning på østsiden af et mindre højedrag. Undergrunden i området består af stenet, sandet ler.

Målesystem:

Som målesystem blev udlagt en øst-vest gående linie, følgende traceemidten. Som fixpunkt anvendtes et vilkårligt punkt på kanten af vejbelægning mellem Glasværksvej og vej til transformater-station. Fix for alle nivellementer er 109 cm.

Metode og forløb:

Lokaliteten er beliggende på Matr. 23a, Kalkerup By. Lodsejer: Frank Hemmingsen, Kalkerupvej 5, Fensmark, 4700 Næstved.

Anlægsmyndighed: KTAS, Teglmøllevej 1, 1790 Kbh. V.

Deltagere i udgravningen var:

Cand.mag. Anne Bloch Jørgensen
Arkæologistuderende Hildegunn Borup
Udgravningsassistent Jonas Christensen
Amatørarkæolog Bent Olsen
Amatørarkæolog Anne Auken
Museumsfotograf Jens Olsen

Ansvarlig leder var museumsleder Palle Birk Hansen, daglig leder var Anne Bloch Jørgensen.

Prøvegravning blev foretaget d. 13. maj 1994, selve udgravningen foregik i dagene 16. - 19. maj.

Nedgravningen til telekablet berørte kun en ganske smal, ca. en halv meter bred, bane gennem lokaliteten, som således ikke blev totalt udgravet. Overjorden afrømmedes af en rendegraver med rabatskovl i en ca. to meter bred grøft på langs af traceet. Søgegrøften var 40 meter lang. Feltet blev afrenset med skovl og opmålt i målestok 1:50. Kulturlaget AC blev udgravet i det parti der lå indenfor traceet, samt beskrevet, fotograferet og nivelleret. Fundene fra kulturlaget blev indsamlet og medtaget til museet. Udgravningen foregik i en meget regnfyldt periode, hvilket vanskeliggjorde udgravningsbetingelser og iagttagelsesforhold.

Næstved Museum, 07.02.1995.

Anne Bloch Jørgensen
museumsinspektør

Jonas Christensen
udgravningsassistent

Anlægsbeskrivelse:

AA: Overjord/muldlag.

AB: Undergrund.
Undergrunden bestod af gulbrunt, stenet, sandet ler.

AC: Kulturlag.
Kulturlaget var diffust afgrænset øverst, men skarpt afgrænset nederst mod undergrunden. Laget var ca. 14 meter langt, og aftog gradvist i begge ender. Det var mellem 20 og 43 cm dybt, og partielt lagdelt. Det bestod af sort til sortbrunt, humøst, leret sand, med meget trækul og mange spredte næve- til hovedstore sten, hvoraf mange var ildskørnede. Mod nordøst var der midt i laget et parti med let leret, gulbrunt sand. Ligeledes var der mod sydvest et parti i bunden af laget med brunligt, let humøst, leret sand med spredte sten. I kulturlaget fremkom dyrekogler, lerkarskår, flintafslag og trækulsklumper.

Fundliste:

AC: 21 dyrekogler, hvoraf én (mellemhånd/fod?) har spor efter forarbejdning;
3 flintafslag;
11 større klumper af trækul;
3 randskår, heraf 2 sammenhørende og med ornamentik; 12 ornamenterede sideskår;
12 uornamenterede sideskår;
3 bundskår.
Keramikken er typisk mellemslavisk, fra perioden 800–1000 e.v.t.

Fotoliste:

S/H foto:

94:05:03

- Foto 1: Udsnit af sydprofil, set fra nord.
Foto 3: Udsnit af sydprofil, set fra nord.
Foto 5: Udsnit af sydprofil, set fra nord.
Foto 6: Udsnit af sydprofil, set fra nord.
Foto 8: Udsnit af sydprofil, set fra nord.
Foto 9: Udsnit af sydprofil, set fra nord.
Foto 11: Udsnit af sydprofil, set fra nord.
Foto 12: Oversigtsfoto, set fra øst.
Foto 14: Oversigtsfoto, set fra øst.

Foto 1 – 11 er sammenhængende udsnit af sydprofilet, fra vest mod øst.

Tegningsliste:

- Tegn. 1 Plantegning i 1:50
Tegn. 2 Oversigtskort i 1:200

Nivellementsliste:

Fix for alle nivellementer: 109 cm

1:	163 cm	12:	235 cm
2:	155 cm	13:	284 cm
3:	214 cm	14:	280 cm
4:	270 cm	15:	300 cm
5:	189 cm	16:	215 cm
6:	305 cm	17:	290 cm
7:	215 cm	18:	333 cm
8:	305 cm	19:	228 cm
9:	280 cm	20:	248 cm
10:	312 cm	21:	322 cm
11:	202 cm	22:	233 cm

